

Микиташ Микола,
аспірант,

Свистун Роман
аспірант

Західноукраїнський національний університет

ПОСИЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ СИСТЕМИ ОБЛІКУ

Сучасний економічний розвиток України характеризується надзвичайно стрімкими змінами зовнішнього середовища, що ставить перед системою управління серйозні виклики та потребує забезпечення адекватних підходів, методів і моделей прийняття рішень для управління підприємством. Система стратегічного управління є інструментом виживання підприємств для своєчасного й адекватного реагування на ці зміни, прогнозування цих змін і позитивного впливу на них в умовах динамічного розвитку зовнішнього середовища.

Забезпеченню ефективного функціонування стратегічного управління вітчизняними підприємствами повинно сприяти вдосконалення його обліково-аналітичного забезпечення на основі моніторингу й аналізу базових потреб, сформування векторів адаптації та модернізації системи бухгалтерського обліку, посилення стратегічної орієнтації системи обліку.

Однією з визначальних причин неякісного впровадження стратегічного менеджменту на вітчизняних підприємствах є відсутність адекватних систем обліку й аналізу, придатних задовільнити комплексні запити менеджменту. Для забезпечення ефективного стратегічного управління та належного аналітичного супроводу прийняття рішень у підприємствах України, на нашу думку, необхідно імплементувати: трансформацію існуючих методів генерування обліково-аналітичної системи підприємства для забезпечення її стратегічної орієнтації; перегляд організаційних параметрів облікової системи; формування багаторівневого спектру інформаційних потоків системи управління підприємства; розробку і впровадження новітніх аналітичних індикаторних систем; започаткування нових методів збору і обробки інформації, посилення стратегічної орієнтації системи обліку.

Уорд К. досить вдало згенерував 10 основних факторів успішної побудови стратегічного обліку на підприємстві, які в сучасних умовах України можна вважати набором базових функцій, прийнятих до провадження [4, с. 285–294].

На думку Богми О.С. практичне застосування концепції стратегічного обліку має потенціал формування єдиного інформаційного простору, спрямованого на забезпечення своєчасною, повною, достовірною інформацією системи стратегічного управління [1, с. 44].

За переконанням Криштопи І. І. одним з недоліків традиційної системи бухгалтерського обліку є надмірна концентрація на факторах внутрішнього середовища підприємства та відсутність або несистематичність проведення аналізу факторів зовнішнього середовища підприємства [3, с. 226].

Тобто, одним із найбільш важливих векторів переосмислення облікової парадигми з позицій посилення її стратегічної орієнтації є використання в роботі інформації не лише згенерованої у внутрішньому середовищі підприємства, але й залучення додаткових джерел зовнішнього середовища та позаоблікової інформації.

З цього приводу підтримуємо позицію Бруханського Р.Ф., який наголошує, що «залежно від виявлених змін зовнішнього бізнес-середовища підприємство повинно

застосовувати адекватні реакції. Несвоєчасність чи відсутність адаптивних дій безумовно спричинить проблеми діяльності, збільшить бізнес-ризики і посилить загрозу банкрутства» [2, с. 33].

Таким чином, стратегічно орієнтована система обліку повинна спрямовуватись на інформаційне забезпечення обґрунтування і прийняття стратегічних рішень, а також аналіз і моніторинг нефінансових показників. За рахунок методичного інструментарію відпрацювання внутрішніх і зовнішніх факторів, стратегічно орієнтована система обліку нівелює проблему традиційного обліку, який акцентує увагу виключно на внутрішніх факторах.

Для модернізації теоретичних основ, методики бухгалтерського обліку і забезпечення параметрів його стратегічної орієнтації доцільним вважаємо виконання наступних етапів: визнання на національному рівні доцільності впровадження системи стратегічного управління вітчизняними підприємствами з врахуванням поточного стану розвитку вітчизняної ринкової економіки, орієнтованої на євроінтеграцію; обґрунтування та закріплення нових підходів до переосмислення сутності концепції стратегічного управління; запровадження комплексного підходу до трансформації системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління підприємств України; запровадження концептуальних підходів та застосування організаційно-методичних параметрів, технік і практик стратегічного обліку в підприємствах України, генерування інформації про внутрішнє і зовнішнє середовище, в т.ч. з позаоблікових джерел; регламентацію системи аналітичної підтримки прийняття стратегічних рішень.

Список використаних джерел

1. Богма О.С. Характеристика основних принципів стратегічного обліку в управлінні бюджетним процесом України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2017. Випуск 12. С. 43-46.
2. Бруханський Р.Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств : колективна монографія : у 2-х т. Дніпропетровськ : Герда, 2013. С. 21-34.
3. Криштопа І.І. Бухгалтерський облік в системі стратегічного управління підприємством. Економічні науки. Серія «Економіка та менеджмент»: збірник наукових праць. Випуск 9. Ч. 2. Луцьк: ЛНТУ. 2012. С. 223-231.
4. Ward K. Strategic management accounting. Routledge. 2012. 307 p.